

Det kulturelle jerntæppe

AF JAKOB STEGELMANN
Journalist
Jacobys Allé 10
1806 Frederiksberg C

Kan det virkelig være rigtigt? At kultur, der er udgivet uden for EU, ikke længere skal kunne forhandles frit. At globaliseringen er stoppet og landsbyen Danmark genindført.

Pr. 1. januar 2003 vil en ny lov forhindre, at kultur (video, bøger, tegneserier, musik, computerspil), der er udgivet uden for EU, importeres til Danmark, medmindre ophavsmanden har givet udtrykkeligt samtykke. Og det vil han ikke, på videomarkedet i hvert fald, for videobranchen har selv været med til at udforme loven, som de vil bruge til at lukke for import af DVD'er fra USA, hvor udvalget og kvaliteten er bedre. De ejer rettighederne både her og i USA og vil derfor sige nej – så de dermed beskytter de DVD'er, de udsender i Danmark, mod konkurrence fra de DVD'er, de selv har udsendt i USA. Så kan de undgå, at de film, de har udsendt på DVD i USA, og som måske stadig går i danske biografier, ikke kommer hertil »for tidligt«, dels kan de opretholde det prisniveau, de ønsker. På den måde kan de sikre et absolut monopol i Danmark – med katastrofale følger for udvalget og kulturen som helhed.

Det er med andre ord et effektivt kulturelt jerntæppe, der skal sænkes ned mellem Danmark og USA. Alt, hvad der sælges herhjemme, skal være udgivet her – eller i resten af EU – mens kultur fra alle andre lande skal standses. Det betyder ikke, at vi skal undvære amerikanske film, men derimod at vi kun skal have dem, de amerikanske selskaber og deres danske agenter vil have, at vi skal have. På det tidspunkt, hvor de er klar til at sælge dem. Og i den version, de ønsker, vi skal se.

Det amerikanske DVD-marked er storslået: rigt på titler af enhver slags, fra de store anerkendte mesterværker til det obskure. Tusinder og atter tusinder af titler, som aldrig vil blive udgivet i Danmark, fordi der ikke kan sælges nok af dem – og som nu aldrig vil nå hertil, medmindre man som privatperson selv importerer dem ved at købe dem pr. postordre. Selv danske film, som Dreyers, der ikke bliver udgivet her, fordi markedet er for lille. Filmkendere, der ønsker mere end massemarkedsudvalget, vil med andre ord blive ladt i stikken – den seriøse filminteresse svigtet.

Man vil altså aldrig mere kunne bladere på hylderne i en specialbutik, men skal alene nøjes med det rædsomme udvalg og den ukyndige betjening hos Blockbuster og Fona. Det samme gælder for musik, der ikke er udgivet i EU, og bøger, og tegneserier. Tonsvis af specialbutikker, der lever af disse varer, trues af lukning, og tonsvis af kun-

der, hvis åndsliv næres hos dem, må i stedet lægge deres penge hos www.amazon.com – indtil den dag, hvor amazon, ligesom de danske politikere og embedsmænd, bliver trynet til ikke at sælge til kunder i Danmark.

Det er ubegribeligt, som EU og de danske lovgivere lytter til de multinationale medieselskaber. Det er som om, disse firmaers advokater har udviklet en helt særlig troværdighed, som ingen sætter spørgsmålstegn ved. Man lytter altid andægtigt til dem, især når de siger ordet »ophavsret« og påstår, at det er kunstnernes ret til deres penge, der er på spil. Det er muligt, at de selv tror på sagen, og at de mener, selskaberne mister formuer. Men det er selskabernes egne film, der bliver solgt, udgivet af selskaberne selv, bare i et andet land. Så pengene bliver tjent for evig eneste eksemplar. De eneste, der taber penge, er forbrugerne, som ved indførelse af et monopol kommer til at betale mere for varerne. Samtidig med at udvalget skrumpet ind til det allermoste salgare.

Det er dog ikke pengene, der er det vigtigste her: Det er kulturen. Skal vi virkelig sænke et kulturelt jerntæppe og ødelægge et udbud af film, musik, bøger og tegneserier, der rækker ud over grænserne og anerkender, at hvor kunsten end kommer fra, skal den være tilgængelig. Alt andet vil være en ny og uhyggelig form for censur, der vil gøre Danmark fattigere, kedeligere og dummere. Men det er måske det, der er politikernes vådeste drøm.